

Landskrona stads riktlinjer för alkoholservering

LANDSKRONA STADS RIKTLINJER FÖR ALKOHOLSERVERING 2018-2022

De kommunala riktlinjerna för serveringstillstånd är till för att skapa förutsägbarhet för sökande om en etablering som planeras kan ges tillstånd. Riktlinjerna ska också verka för en likabehandling inom kommunen, gällande ansökningar om serveringstillstånd.

Innehållsförteckning

Inledning	4
Syfte	4
Alkohollagen	4
Ansökan om tillstånd	5
Vilken servering avses?	5
Olika former av serveringstillstånd	5
Handläggning	6
Handläggningstider	6
Informationsskyldighet	6
Remissyttranden	7
Bedömningar/Olägenheter	7
Kommunens tillsynsverksamhet	9
Tillsynsavgifter	10
Riktlinjer vid servering	11
Serveringstider	11
Ordning och nykterhet	11
Uteserveringar	12
Riktlinjernas giltighet	12

Inledning

Ett rikt och levande restaurangliv är ett viktigt inslag i ett levande samhälle. I dialog och samverkan med restaurangbranschen vill Landskrona stad bidra till att skapa goda restaurang- och boendemiljöer för medborgare och besökare i Landskrona och samtidigt bra förutsättningar för restaurangägarna att konkurrera på lika villkor. I Landskrona ska alkoholservice ske på ett ansvarsfullt och seriöst sätt och Landskrona stads alkoholpolitik har som mål att begränsa alkoholrelaterat våld, skador och andra olägenheter orsakade av konsumtion av alkohol.

I Landskrona hanteras handläggningen av serveringstillstånd av Individ- och familjenämnden, som i sin tur delegerat de flesta besluten till sitt arbetsutskott och i vissa fall till ansvariga tjänstemän. Det är tillståndsenheten som handlägger ärenden som gäller serveringstillstånd. Enheten ansvarar även för tillsyn över de restauranger som fått serveringstillstånd.

Syfte

Syftet med de kommunala riktlinjerna för serveringstillstånd är att skapa förutsägbarhet för de sökande, om en etablering som planeras kan ges tillstånd, samt verka för en likabehandling inom kommunen gällande ansökningar om serveringstillstånd. Riktlinjerna ska i korthet beskriva alkohollagen och kommunens aktuella uppfattning och ambitionsnivå.

ALKOHOLLAGEN

Alkohollagen (2010:1622) är en social skyddslag och finns främst för att begränsa alkoholens skadeverkningar. Det är huvudsakligen lagens 8 och 9 kapitel som berör alkoholservice och tillsynen av den. Skyddet för människors hälsa går enligt lagen före företagsekonomiska eller näringspolitiska intressen. En restriktiv alkoholpolitik har betydelse för människors, och framför allt ungdomars alkoholvanor. Bara sådana serveringsställen som uppfyller de i lagen högt ställda kraven på kök och mat ska kunna komma ifråga för alkoholservice. Tillståndshavaren ges med ett serveringstillstånd ansvar att inom givna ramar själv utforma sin verksamhet.

Tillståndsenhetens uppgift är att vägleda tillståndshavaren och kontrollera att reglerna följs. Servering av alkoholdrycker får bara ske på ett sätt så att skador eller brister i ordning och nykterhet på serveringsstället inte uppstår. Åldersgränser finns som ett särskilt skydd för ungdomen.

Ansökan om tillstånd

VILKEN SERVERING AVSES?

All servering av alkoholdrycker kräver tillstånd av staden, vare sig serveringen är till allmänheten eller till slutna sällskap. Alla former av tillhandahållande av alkoholdrycker mot betalning, oavsett hur betalningen ser ut, räknas som servering. Det är inte heller tillåtet för den som har serveringstillstånd att bjuda på alkoholdryck.

Ärenden rörande serveringstillstånd och tillsyn av dessa handläggs av Landskrona stads tillståndsenhet. Tillståndsenheten gör en särskild prövning av varje ärende vid varje ansöknings- och anmälningstillfälle. Individ- och familjenämndens arbetsutskott, eller i vissa fall ansvarig tjänsteman, beslutar om serveringstillstånd.

OLIKA FORMER AV SERVERINGSTILLSTÅND

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd beviljas för servering till allmänheten eller till slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle, ett så kallat tillfälligt serveringstillstånd. Till slutna sällskap kan man också söka serveringstillstånd för catering. Tillverkare av alkoholdrycker med råvaror som producerats på egen gård kan söka stadigvarande serveringstillstånd för provsmakning. Partihandlare kan också söka tillstånd för provsmakning, men då endast tillfälligt tillstånd. Restauranger, som redan har serveringstillstånd, kan söka serveringstillstånd för en gemensam yta.

Serveringstillstånd behövs inte om samtliga tre punkter nedan är uppfyllda:

- Serveringen sker vid ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer.

- Serveringen anordnas utan vinstintresse och medför inte andra kostnader för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna. Det får inte finnas ett vinstintresse av något slag, vare sig från försäljning av dryckerna eller från någon annan del av arrangemanget. Det betyder att man inte heller kan ha som syfte att skapa goodwill. Inget kommersiellt syfte får finnas, utan det kan enbart vara fråga om ett helt privat arrangemang. Det innebär också att ett sådant arrangemang inte kan marknadsföras till allmänheten.
- Serveringen anordnas i andra lokaler än sådana där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol eller lättdrycker.

Handläggning

HANDLÄGGNINGSTIDER

Enligt 5 § alkoholförordningen (2010:1636) ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen, får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Detta anger kommunens borte tidsgräns men Landskrona stad har som ambition att alltid handlägga ärenden inom sex veckor från det datum då ansökan är komplett. Den sökande ska alltid meddelas om handläggningstiden väntas bli längre än i standardfallen.

INFORMATIONSSKYLDIGHET

Alkohollagen (2010:1622) är en social skyddslagstiftning som i första hand syftar till att minska alkoholens skadeverkningar, till exempel berusningsdrickande, allt för tidig alkoholdebut och andra olägenheter som till exempel ordningsstörningar. Sociala hänsyn ska ha företräde framför företagsekonomiska och näringspolitiska intressen. Alkohollagens bestämmelser ska följas vid tillståndsprövning och tillsyn.

Kommunen ansvarar för att informera om innehållet i alkohollagen. I Landskrona görs detta bland annat genom den årliga utbildningen i Ansvarsfull alkoholserving, till vilken man kan anmäla sig genom Tillståndsenheten.

Den som ansöker om tillstånd för alkoholservering eller provsmakning ska från och med den 1 januari 2011, enligt 8 kapitlet 12 § alkohollagen, göra ett kunskapsprov om alkohollagstiftningen. Folkhälsomyndigheten ansvarar och tillhandahåller detta prov. I Landskrona görs provet på plats hos tillståndsenheten och tre försök ingår i ansökningsavgiften.

Tillståndsenheten i Landskrona arbetar kontinuerligt med information till tillståndshavare, bland annat vid tillsynstillfällena. Det ska även finnas uppdaterad information om alkoholservering samt kring hur man ansöker om tillstånd på Landskrona stads hemsida, www.landskrona.se.

REMISSYTTRANDEN

Polisen är den remissinstans som enligt 8 kapitlet 11 § alkohollagen, alltid ska tillfrågas vid en ansökan om serveringstillstånd.

Andra remissinstanser som används av tillståndsenheten är exempelvis Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, miljöförvaltningen och räddningstjänsten. Var och en utifrån sitt särskilda specialområde.

Om en ansökan om serveringstillstånd avstyrks av Polismyndigheten eller miljöförvaltningen med hänvisning till ordningsproblem på serveringsstället eller dess omgivning kan detta vara skäl till avslag på ansökan, även om sökanden i övrigt bedöms vara lämplig.

BEDÖMNINGAR/OLÄGENHETER

Enligt 8 kapitlet 17 § alkohollagen, får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa.

Serveringsställen ska kunna etableras och konkurrera på rättvisa villkor. Uppfylls vissa på förhand klart angivna, delvis stränga krav, ska tillstånd ges att servera alkohol. I de fall en servering bedöms föra med sig alkoholpolitiska olägenheter måste dock inskränkningar kunna göras. Sådana inskränkningar förutsätter en prövning i det enskilda fallet mot bakgrund av en alkoholpolitisk helhetsbedömning.

Serveringstillstånd beviljas inte i samband med verksamheter som riktas till barn och ungdomar. Restauranger med nöjesverksamhet som riktar sig mot

ungdomar under 18 år får inte servera alkoholdrycker på grund av risken för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa

Vid tillfälliga tillstånd till allmänheten ställs särskilda krav för att underlätta lämplighetsbedömningen av den sökande. Av ordnings- och säkerhetsskäl beviljas vid tillfälliga arrangemang av typen öltält, karnevalstält och liknande endast servering av starköl och vin, inte några andra spritdrycker.

Krav på dem som söker tillstånd

I alkohollagen ställs många och tydliga krav på den som söker tillstånd för alkoholservering. Det är den som söker som måste visa att de och deras bolag är lämpliga att ha hand om servering av alkohol. Lämplig i det här fallet innebär bland annat att de sköter sin ekonomi, inte har ett brottsligt förflutet och att de kan visa kunskaper i alkohollagen genom att exempelvis ha genomfört och vara godkänd vid Folkhälsomyndighetens kunskapstest.

Tillståndsenheten i Landskrona prövar följande:

- **Personlig lämplighet.** Tillståndsenheten gör en prövning av personlig lämplighet gällande den eller de personer som har betydande inflytande i rörelsen, till exempel en ekonomisk intressent, aktieägare eller platschef.
- **Ekonomisk skötsamhet.** Ekonomisk skötsamhet innebär bl.a. att den sökande har betalat alla sina skatter och avgifter i tid, till stat och kommun. Skulder hos kronofogden kan exempelvis göra det svårare att få ett positivt besked. Tillståndsenheten behöver också veta varifrån pengarna till verksamheten kommer. Det innebär att den sökande behöver uppvisa och styrka hur finansieringen av verksamheten ska gå till. Misstänker tillståndsenheten någon form av bulvanförhållanden eller penningtvätt utreds detta särskilt.
- **Kunskap.** Minst hälften av de personer som har betydande inflytande och är aktiva i rörelsen, ska genomföra Folkhälsomyndighetens kunskapsprov med godkänt resultat. Det finns olika prov för olika former av serveringstillstånd. Kostnaden för provet ingår i ansökningsavgiften.
- **Lokal.** En restaurang med stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten ska ha ett eget kök och det ska ligga i anslutning till serveringslokalen. Restaurangverksamhetens lokal måste vara registrerad som livsmedelsanläggning enligt Europaparlamentets- och rådets förordning (EG)

nr 852/2004. Lokalen ska också vara godkänd för sitt ändamål av räddningstjänsten. Serveringsytan ska vara tydligt avgränsad, överblickbar och möjlig att kontrollera.

- **Matkrav.** Tillstånd att servera alkohol är enligt alkohollagen starkt kopplat till matservering. Orsaken till det är bland annat att berusningseffekten blir mindre om alkoholen intas samtidigt med mat. Kravet på matutbud beror på vilket serveringstillstånd som är sökt. Vid ett stadigvarande serveringstillstånd ska restaurangen tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat och gästerna ska kunna erbjudas ett flertal maträtter av varierat slag. Det innebär att det ska finnas ett flertal såväl förrätter, huvudrätter och efterrätter att välja bland. Enbart sallader, smörgåsar, hamburgare etc. är inte tillredd mat enligt lagens mening. Serveringsstället ska vara en restaurang. Det innebär att gatukök, caféer och liknande enklare serveringar inte ska kunna komma i fråga för stadigvarande serveringstillstånd. Tillståndsenheten gör en helhetsbedömning av menyn. Efter kl. 23.00 ställs inte lika höga krav på matutbudet. Gästerna ska dock kunna erbjudas minst två olika rätter av enklare slag.

KOMMUNENS TILLSYNSVERKSAMHET

Tillståndsenheten ska ha ett kontinuerligt och nära samarbete med restaurangbranschen, andra myndigheter såsom Polismyndigheten, Skatteverket, räddningstjänsten och miljöförvaltningen. Tillståndsenheten ansvarar för den yttre, inre och den förebyggande tillsynen. Tillståndsenheten ansvarar också för att regelbundet samråd sker och att samarbete i kontrollverksamheten initieras. En målsättning för tillsynen är att samtliga restauranger som har tillstånd för servering till allmänheten ska ha tillsynsbesök minst en gång per år. Tillsynen är i övrigt koncentrerad till de restauranger med störst besöksfrekvens och där risken är störst för att olägenheter enligt alkohollagen 8 kap. 17 § ska uppstå.

Enligt Landskrona stads överenskommelse med Polismyndigheten ska gemensam tillsyn ske vid fyra tillfällen per år.

Mer om tillsyn går att läsa i ”Tillsynsplan gällande alkoholservering samt försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel”.

TILLSYNSAVGIFTER

Kommunen har enligt 8 kapitlet 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för tillsyn av den som har provsmaknings- eller serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i kommunallagen (1991:900).

Tillsynsavgifterna bygger på serveringsställets omsättning gällande alkoholdrycker och betalas i efterhand utifrån de årliga restaurangrapporterna.

Aktuella uppgifter om gällande avgifter återfinns på Landskrona stads hemsida, www.landskrona.se.

Riktlinjer vid servering

SERVERINGSTIDER

Bestämmelsen i 8 kapitlet 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Begränsning av öppethållandet på restauranger har påvisat goda effekter på konsumtionen av alkohol samt bidrar till att minska den alkoholrelaterade våldsbrottsligheten.

I Landskrona beviljas serveringstillstånd normalt till mellan klockan 11.00 och 01.00 i de allra flesta fallen.

Utökad serveringstid kan beviljas som längst till klockan 03.00. Vid prövning av utökad serveringstid är Polisens och miljöförvaltningens synpunkter av stor betydelse. Serveringsställets belägenhet är av största vikt, med tanke på risk för omgivningsstörningar.

Serveringstillstånd som medges efter klockan 01.00 är alltid tillfälliga. De gäller för högst ett år i taget och är förenade med villkor om av Polismyndigheten förordnade ordningsvakter. Polismyndigheten kräver minst två förordnade ordningsvakter vid denna typ av tillstånd. Dessa särskilda villkor sätts i samverkan med Polismyndigheten.

ORDNING OCH NYKTERHET

Serveringen av alkoholdrycker på serveringställen i Landskrona ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Fokus ska vara återhållsamhet vid servering, att skadeverkningar av alkohol ska förhindras samt att kravet på ordning och nykterhet gäller såväl på serveringsstället som i dess direkta närhet. Även övrig oordning som inte är direkt orsakad av alkoholförtäring ska undvikas.

Servering av en större mängd alkohol samtidigt är inte förenlig med alkohollagens bestämmelser om återhållsam servering och servering av ”helror”, d.v.s. köp av en hel flaska sprit eller andra större mängder alkohol samtidigt, är därför inte tillåtet i Landskrona. Tillståndshavaren riskerar att förlora kontrollen över serveringen vilket i sin tur medför risk för både överservering och servering till underårig. Det innebär även en ökad risk för att gästen dricker mer än vad denne tänkt sig.

Tillståndsenheten anordnar varje år utbildning i Ansvarsfull alkoholserving som ett led i att hjälpa serveringställena att upprätthålla ordning och undvika överservering. Information om denna utbildning går att få vid kontakt med tillståndsenheten.

UTESERVERINGAR

Serveringstillstånd för uteserveringar kan beviljas om störningar för boende inte befaras. En begränsning av serveringstiden på uteserveringar ska ses som en skyddsåtgärd för de närboende och senare serveringstider förutsätter att inga olägenheter eller missförhållanden kan befaras. Vid denna typ av ansökningar väger miljöförvaltningens synpunkter tungt.

Som sökande bör man observera att tillstånd att bygga och ha en uteservering från stadsarkitektsavdelningen och miljöförvaltningen inte per automatik innebär att man också får servera alkohol där. Man måste alltid ansöka om serveringstillstånd för en ny uteservering. Mer information om alla olika tillstånd som behövs finns på Landskrona stads hemsida, www.landskrona.se.

Riktlinjernas giltighet

Riktlinjerna för alkoholserving utgår från Sveriges alkohollagstiftning och speglar Landskrona stads nuvarande uppfattning och ambitionsnivå.

Riktlinjerna ska revideras regelbundet. Folkhälsomyndigheten rekommenderar att de ses över varje valår. Dessa riktlinjer kan komma att revideras tidigare men gäller längst till och med år 2022, då de ska uppdateras och revideras.